

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економіки підприємства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
економічного факультету
доц. Михайлишин Р.В.

“ 31 ” серпень 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні тенденції в підприємстві

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 – «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр і назва напрямку підготовки)

факультет Економічний

(назва факультету)

Львів – 2018 рік

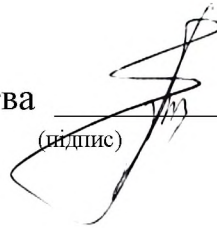
Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні тенденції в підприємстві» для підготовки доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність». – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 12 с.

Розробник програми: Михасюк Іван Романович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства
Протокол № 1 від “30” серпня 2018 р.

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ проф. Михасюк І.Р.

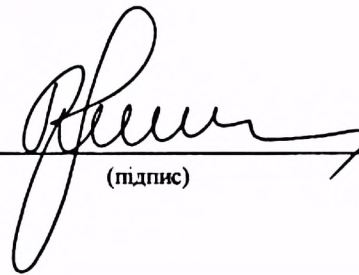
(підпис)

Схвалено Вченою радою економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від “31” серпня 2018 р.

Голова _____ Р.В.Михайлишин

(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»	<i>Денна форма навчання</i>
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	<i>Нормативна</i>
		Рік підготовки – <i>третій</i>
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 3,625	Освітньо- кваліфікаційний рівень: <i>доктор філософії</i>	Семестр – 6
		Лекції – 32 год
		Самостійна робота – 58 год
		Вид контролю – <i>іспит</i>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 1,81.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасні тенденції в підприємстві» є формування комплексу знань про сучасні тенденції в підприємстві, головні напрями розвитку підприємницької діяльності в Україні та світі, досвід становлення конкурентного підприємницького середовища в економічно розвинутих країнах та Україні.

Особлива увага при вивченні курсу «Сучасні тенденції в підприємстві» приділяється особливостям розвитку підприємництва в умовах глобалізації і воєнної агресії РФ проти України, розвитку малого інноваційного підприємництва, особливо у ВПК.

Предметом курсу: відносини між різними суб'єктами підприємницької діяльності в процесі виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів і послуг; закони, які управляють діями підприємців та підприємницьких структур у процесі вибору щодо обмежених ресурсів для виробництва, обміну, розподілу та споживання, і закони, які управляють відносинами між різними суб'єктами підприємницької діяльності та найманими працівниками в процесі виробництва, обміну, розподілу та споживання товарів і послуг.

В результаті вивчення цього курсу аспірант повинен

знати:

- основні тенденції розвитку підприємництва в умовах сучасності;
- концептуальну роль підприємництва у розвитку економіки держав та суспільства;
- основи глобалізації і підприємництва, їх взаємозв'язок і взаємозалежність;
- принципи сучасного підприємництва;
- особливості розвитку підприємництва в умовах глобалізації та воєнних конфліктів;
- функції підприємництва в умовах глобалізації;
- організацію інноваційно-інвестиційного процесу на підприємстві;
- засади управління конкурентоспроможністю підприємства;
- розвиток конкурентоспроможності малого інноваційного підприємництва;
- розвиток підприємництва у високо розвинутих країнах;

вміти:

- застосовувати одержані знання на практиці;
- обґрунтувати об'єктивну необхідність та особливості розвитку підприємств ВПК;
- бачити роль суб'єктів підприємництва та сучасні механізми їхньої взаємодії;
- напрацьовувати рекомендації для забезпечення ефективності підприємницької діяльності в умовах глобалізації;
- виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення;

- використовувати знання з підприємництва для розробки методики викладання фахових дисциплін;
- аналізувати практичні ситуації;
- знаходити підприємливі рішення в умовах змін.

Навчальний курс охоплює **3 кредити (90 год)**. Курс складається: для денної форми навчання з 32 год. лекційних занять, 58 год самостійної роботи. Тижневе навантаження аспіранта складає 2 год аудиторних занять та 3,625 год самостійної роботи.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Тенденції розвитку підприємництва в умовах глобалізації

Підприємництво, філософсько-пізнавальні основи тенденцій його розвитку. Підприємництво, його концептуальна роль у розвитку економіки держави та суспільства. Глобалізація і підприємництво третього тисячоліття. Функції підприємництва в умовах глобалізації. Глобалізація і четверта промислова революція: основи взаємозв'язку та взаємовпливу.

Тема 2. Сучасні тенденції в українському підприємстві

Епістемологія підприємництва в Україні. Принципи сучасного підприємництва. Підприємець, його роль в розвитку української економіки. Компетенції та престижність професії підприємця.

Тема 3. Інституціональне середовище розвитку підприємництва

Сутність та характеристика базових інститутів економіки. Формування інституціональних умов розвитку підприємництва. Інституціональне регулювання підприємницького середовища в Україні. Обов'язковість формування інституту конкурентного середовища.

Тема 4. Сучасні тенденції державного регулювання підприємництва

Суперечності державного регулювання підприємництва. Державно-приватне партнерство. Венчурні підприємства, їх діяльність та регулювання. Роль держави у розв'язанні проблем зовнішньоторговельної діяльності. Державне регулювання обмеження монополізму і сприяння змагальності у сфері господарювання.

Тема 5. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності

Ліцензування господарської діяльності. Патентування підприємницької діяльності. Види торгових патентів, придбання, користування та відповідальність.

Міжнародна політика патентування. Особливості ліцензування в країнах ЄС.

Тема 6. Розвиток підприємництва і торгівлі в умовах війни з російським окупантом.

Проблеми розвитку підприємництва в Україні. Зовнішні і внутрішні обмеження розвитку підприємництва. Розвиток підприємництва ВПК як запорука економічної і національної безпеки країни. Розвиток підприємств ВПК як інноваційна складова економіки.

Тема 7. Фактори сприяння розвитку малого і середнього підприємництва

Підприємницьке середовище. Формування чесного конкурентного середовища, його інституціональне забезпечення. Розвиток малого і середнього підприємництва як ключовий чинник розкриття потенціалу громадян та підняття економіки. Мотивація підприємницької діяльності.

Тема 8. Посилення конкурентоспроможності українського підприємництва

Конкурентоспроможна політика: сутність, зміст, чинники, функції та етапи проведення. Передумови становлення та розвитку конкурентоспроможних підприємницьких структур в сучасному глобальному просторі. Досвід становлення конкурентного підприємницького середовища в економічно розвинутих країнах.

Тема 9. Розвиток інноваційного підприємництва

Інноваційне підприємництво: сутність, значення, функції та основні напрями його розвитку в Україні. Мале інноваційне підприємництво. Розвиток інноваційного підприємництва як необхідна умова розкриття талантів та економічного потенціалу суспільства і забезпечення конкурентоспроможної економіки. Захист прав інтелектуальної власності.

Тема 10. Індустріальні парки. Технопарки.

Індустріальні парки – драйвери розвитку інноваційної діяльності регіонів України. Проблеми та перспективи розвитку наукових парків. Технополіси Західної Європи.

Тема 11. Кластеризація підприємництва та формування альянсів

Кластеризація: теорії, властивості та концепції. Принципи та нормативно-правове забезпечення кластеризації. Вплив кластеризації на розвиток конкурентного підприємництва. Альянси підприємств: сутність, принципи, засади формування.

Тема 12. Міжнародне підприємництво

Визначення міжнародного підприємництва. Умови розвитку. Розвиток підприємництва у високо розвинутих країнах в умовах глобалізації. Інтернаціоналізація як магістральний напрям розвитку сучасного підприємництва. Транснаціональні корпорації, їх вплив на розвиток українського підприємництва.

Тема 13. Європейське співтовариство та перспективи українського підприємництва у міжнародному просторі

Глобальні мегатенденції, які впливатимуть на підприємництво, на уряди і на громадян. Можливості для українського підприємництва на ринках ЄС. Засади квотування. Торгівля з ЄС. Забезпечення ефективності підприємницької діяльності в сучасних екстремальних умовах. Посилення ролі підприємництва на виконання ціле сталого розвитку тисячоліття (є 17 ЦСР).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Вечірня/заочна форми				
	Усьо-го	у тому числі				Усьо-го	у тому числі			
л		п	лаб	сп	л		п	лаб	сп	
Тема 1. Тенденції розвитку підприємництва в умовах глобалізації	6	4			5	6	4			5
Тема 2. Сучасні тенденції в українському підприємстві	6	2			4	6	2			4
Тема 3. Інституціональне середовище розвитку підприємництва	9	4			5	9	4			5

Тема 4. Сучасні тенденції державного регулювання підприємництва	6	2			4	6	2			4
Тема 5. Ліцензування та патентування підприємницької діяльності	6	2			4	6	2			4
Тема 6. Розвиток підприємництва і торгівлі в умовах війни з російським окупантом	6	2			4	6	2			4
Тема 7. Фактори сприяння розвитку малого і середнього підприємництва	6	2			5	6	2			5
Тема 8. Посилення конкурентоспроможності українського підприємництва	8	4			5	8	4			5
Тема 9. Розвиток інноваційного підприємництва	6	2			4	6	2			4
Тема 10. Індустріальні парки. Технопарки.	6	2			4	6	2			4
Тема 11. Кластеризація підприємництва та формування альянсів	7	2			4	7	2			4
Тема 12. Міжнародне підприємництво	6	2			5	6	2			5
Тема 13. Європейське співтовариство та перспективи українського підприємництва у міжнародному просторі	6	2			5	6	2			5
Усього годин	90	32			58	90	32			58

5. Теми практичних занять

(практичні заняття з викладання даної дисципліни не передбачено навчальним планом)

6. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:

- а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда, дискусія;
- б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами та графіками;
- в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, перевірки певних наукових гіпотез на рівні досліджень, узагальнень та аналізу та формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень різноманітних об'єктів.

7. Розподіл балів, що присвоюються аспірантам

Контроль знань здійснюється за результатами іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90–100	5	відмінно
B	81–89	4	дуже добре
C	71–80		добре
D	61–70	3	задовільно
E	51–60		достатньо

8. Рекомендована література

Базова:

1. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: “Знання”, 2007. – 404с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Чинний з 01.01.2004 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 18, № 19-20, 21-22. 144 с.
3. Державне регулювання економіки в умовах глобалізації / І.Р. Михасюк, З.М. Залога, О.Є. Сухай / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р.Михасюка. Монографія. Львівський національний університет ім. Івана Франка. – Львів: НВФ «Українські технології», 2010. – 320с.
4. ЕСУ – Енциклопедія сучасної України. Біржа. 2016. URL : http://esu.com.ua/search_articles.phpid
5. І. Михасюк, Т. Лукашенко. Регулювання розвитку підприємництва в умовах воєнного стану. / І. Михасюк, Т. Лукашенко // Монографія. – Львів: Ліга-Прес, 2017. – 240с.
6. Європейський Центр Розвитку наукових досліджень в економіці і статистиці. URL : <http://ecaeres.ulb.ac.be/>
7. Загальні вимоги ЄС до імпортованих товарів від 09.07.2008 р. № 765/2008 URL : <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua>
8. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 № 1956-XII (редакція від 06.11.2014). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>.
9. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV (редакція від 01.05.2016). URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
10. Марцин В., Михасюк І. Ризики суб'єктів господарювання в глобальному просторі / І. Михасюк, В. Марцин. - Львів, Априорі, 2014. – 208с.
11. Михасюк І.Р., Мальський М.З. Основи глобальних економічних відносин. Навчальний посібник. / Львівський національний університет ім. Івана Франка.

- Вища школа інформатики і управління в Жешуві (Польща). Львів, Українські технології, 2003. – 192с.
12. Михасюк І., Лукашенко Т. Глобалізація і економіка України в умовах російської агресії / І. Михасюк, Т. Лукашенко. – Львів: Ліга-Прес, 2016. – 116с.
 13. Михасюк І., Присяжнюк Ю. Глобальні проблеми євроінтеграції і Україна. Монографія. Львівський національний університет ім. Івана Франка, ВШП і М в Хшанові (Польща). – Львів, 2009.
 14. Михасюк І.Р. Глобалізація і єврорегіоналізація / ЛНУ ім. І.Франка, Вища школа інформатики і управління в Жешуві. Львів, 2004.
 15. Михасюк І.Р., Сухай О.Є., Гукалюк А.Ф. Глобалізація і Україна у зовнішньоекономічній діяльності. – Монографічний навч. пос. – ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів: НВФ «Українські технології», 2012. – 388с.
 16. Михасюк І., Сухай О., Гукалюк А., Косович Б. Зовнішня торгівля і біржова діяльність: глобалізаційний аспект (монографічний навчальний посібник) / І. Михасюк, О. Сухай, А. Гукалюк, Б. Косович. – Львів: Ліга-Прес, 2016. – 298 с.
 17. Михасюк І., Чаус В. Регулювання національної економіки (в екстремальних умовах (в умовах війни)). Монографія / І. Михасюк, В. Чаус. - Львів, Апріорі, 2016. – 212с.
 18. Михасюк І.Р. Саламін О.С. Регуляторна політика в аграрному секторі України: монографія / І.Р. Михасюк, О.С. Саламін. - Львів, Апріорі, 2014. – 224с.
 19. Михасюк І.Р. Петлін І.В. Управління розвитком малого підприємництва зеленого туристичного бізнесу: монографія / І.Р. Михасюк, І.В. Петлін. - Львів: Ліга-Прес, 2013. – 284с.
 20. Михасюк І. Федішин С. Транскордонне співробітництво в умовах глобалізації: монографія. - Львівський національний університет ім. Івана Франка, ВПШ і М в Хшанові (Польща). Львів, Українські технології, 2011 – 208с.
 21. Михасюк І. Р. Економіка України в часі воєнного конфлікту з російським агресором / І.Р. Михасюк // Філософсько-психологічні аспекти духовності: довіра як основа змін в економіці та суспільстві. II Всеукр. Наук.- практ. конф. з міжнародною участю. Львів, 2016. – С. 185-187
 22. Михасюк І.Р. Політика України і управління економікою в умовах московської агресії / І.Р. Михасюк // Збірник тез науково-практичної конференції, Львів, 20 жовтня 2014р. –С. 145-145.
 23. Михасюк І.Р. Глобалізована Європа і світ в неоголошеній українсько-російській війні / І.Р. Михасюк // «Молодь і ринок» , 2014, №9(116) С.6-9
 24. Розвиток транскордонного підприємництва в українсько-польських євро регіонах / І.Р. Михасюк, З.М. Залога, О.Є. Сухай / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р. Михасюка. Монографія.

Львівський національний університет ім. Івана Франка. - Львів, НВФ «Українські технології». - 2008. – 384с.

Допоміжна:

25. Стратегія сталого розвитку "Україна - 2020" схвалено Указом Президента України від 12 січня 2015 року N 5/2015). < https://ips.ligazakon.net/document/view/u005_15?ed=2015_01_12&an=15

26. Глобальний договір ООН (UN Global compact, 2020). 2020. URL : www.globalcompact.org.ua

27. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011

28. Топ 10 ERP систем для України. Live Business. 2017. URL : <http://www.livebusiness.com.ua/tools/erp/>

29. Торгівельно-посередницька діяльність: сутність, функції, види та проблеми. 2017. URL : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=50525>

30. Mihasiuk I. Wykształcenie wyższe a rynek prace/I. Mihasiuk//Zeszyty Naukowe. Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle. Zeszyt 10.2013. ISSN: 2081-2043. S.72-80.

31. Mihasiuk I., Krupa K., Stolarczuk M. Kapitał intelektualny jako akcelerator nowej ekonomii/I. Mihasiuk, K. Krupa, M. Stolarczuk. – Przedsiębiorstwo i region. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów. 2013. 9 s.

32. Mihasiuk I. Globalna polityka gospodarki finansowej /I. Mihasiuk//Zeszyty Naukowe. Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle. Zeszyt 11.2014. S.46-52.

33. Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 року (викладений у новій редакції Законом України від 4 жовтня 2001 року) // Відомості Верховної Ради. - 1996.- №18.

Інформаційні ресурси:

34. Міністерство освіти і науки України. Наука. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/nauka>

35. Програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Режим доступу: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>.

36. Державний фонд фундаментальних досліджень. Режим доступу: <http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua>.

37. Державний комітет статистики України – www.ukrstat.ua

38. Газета «Урядовий кур'єр» – www.ukurier.gov.ua

39. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua

40. Бібліотека банківської справи – www.lib.academv.sumy.ua

41. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника – www.lsl.lviv.ua

42. Світова організація торгівлі – www.wto.org

43.Періодичні видання такі як «Формування ринкової економіки» - <https://econom.lnu.edu.ua/>

44.Вісник Львівського університету. Серія економічна. - <https://econom.lnu.edu.ua/>.

Автор проф. Михасюк І. Р.